

Inte mycket på gården slår synen av en grupp veckogamla lamm som ränner omkring, hoppar högt upp i luften, krumbuktar sig och leker herre på täppan på närmsta upphöjda plats, som till nöds kan vara en gammal snäll tacka som ligger och vilar. Lamm är en stor källa till glädje för betraktaren och inte många bistra miner kan behållas när man ser dem, hur arbetsam vintern än varit.

Lammningen

Man bör i god tid före lammningen ha sett till att man har den nödvändiga lammningsutrustningen hemma, för när väl en tacka börjat lamma finns det inte mycket tid att styra upp saker som eventuellt gått snett. Vanligtvis är lammningssäsongen under våren även om man kan styra om lammningen till andra tider på året, vissa raser är lättare än andra att göra detta med. Före lammningen börjar tackan fylla upp juvret och detta är oftast den första indikationen på att lammning snart är på gång, även om det ibland kan dröja veckor eller dagar innan det sätter igång.

Oftast kan man några dagar före lammning se att tackan är röd och svullen i slidan och man bör då helst se till att sätta in tackan i en lammningsbox där hon kan få vara ifred från de andra tackorna under lammningen och några dagar efteråt, detta minskar riskerna för att tackan inte tar hand om lammen. Att man låter tackorna lamma tillsammans med gruppen förekommer också och det behöver inte nödvändigtvis få negativa konsekvenser. Vissa fårägare låter även tackorna ha möjligheten att lamma ute i hagen men man bör då vara på det klara med att det medför vissa extra risker, dels är det svårare att övervaka lammningen, lammet kan bli kallt beroende på väderlek och så finns risk för rovdjursangrepp, exempelvis är både räv och korp djur som gärna ger sig på små lamm.

Lammningsutrustning

- Glidslem, om man t ex behöver gå in och känna efter lammet inne i tackan
- Desinfektionsmedel, samma som ovan.
- Jod, för att göra rent sår, t ex vid navelsträngen.
- Nappflaska, om lammet blir förskjutet och måste matas.
- Mjölk ersättning, samma som ovan.
- Handduk, torka rent händer och eventuellt för att torka rent ett förskjutet lamm.
- Förlossningsrep, att dra ut lamm med när det av någon anledning gått snett.

Då själva lammningen sätter igång blir tackan orolig och kan gå fram och tillbaka i boxen, sedan brukar de lägga sig ned och hålla huvudet högt och stöna när värkarna kommer. Först kommer en vätskefylld blåsa ut och sedan, om lammet ligger rätt, kommer lammets ben ut följt av huvudet. Oftast klarar de sig själva under denna fas men det kan vara bra att vara på plats för att se att lammet andas och inte har slem som sitter för andningsvägarna, vanligtvis styr tackan själv upp detta och man ska försöka att inte ingripa i onödan, stör man tackan i denna fas så kan hon förskjuta lammet om man har otur.

Nu bör man låta tackan och lammet/lammen vara under några timmar för att inte stressa tackan, när du sedan återvänder bör lammet vara renslickat och ha rest sig upp för att börja dia. *Något som kan vara bra att ha, om man har de tekniska och ekonomiska förutsättningarna, är en övervakningskamera så att man exempelvis kan sitta hemma vid datorn/TV:n och övervaka förloppet, på så sätt kan man säkerställa att allt går bra utan att i onödan störa tackan.*

I regel kommer lammen, om det är flera, inom 30 minuter upp till ett par timmar efter det första lammet. Att lammet får i sig råmjölk under de första timmarna är mycket viktigt då denna mjölk innehåller antikroppar mot diverse sjukdomar. Skulle tackan av någon anledning inte vilja veta av lammet får man då hålla fast henne så att lammet får dia råmjölken, hur man gör efter det är en smaksak. Man kan om man

har tid och ork hålla fast tackan ett antal gånger per dag så att lammet får dia. Kanske accepteras lammet så småningom eller så köper man mjölkersättning och ger med nappflaska i början för att sedan övergå till en hink med en "spene" i. Får man nu ett "flasklamm" på halsen så är det oftast en bra idé att försöka att socialisera så lite som möjligt med lammet då det annars tyr sig allt för mycket till människor och det kan sedan bli svårt att få den att vilja stanna i hagen med fårfloeken.

Krystande tacka

Vätskefylld blåsa innan lammet

Nyfött lamm